

บทที่ 1

บทนำ

1.1 วัตถุประสงค์

หลังจากจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนสามารถปฏิบัติดังนี้

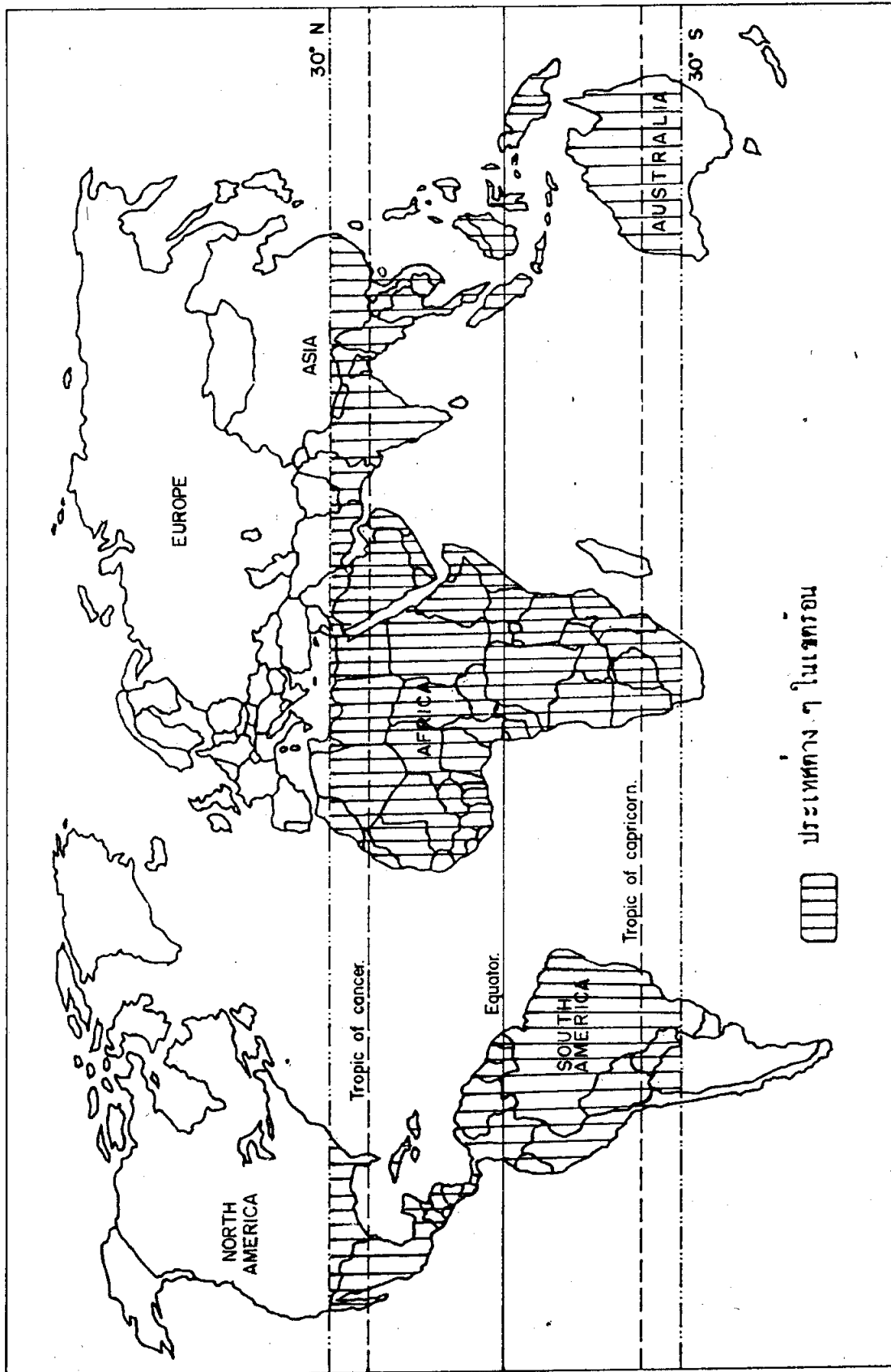
- 1.1.1 วิเคราะห์เกี่ยวกับอาณาเขตและที่ตั้งของเขตร้อนได้
- 1.1.2 ระบุดัชนีทางเศรษฐกิจ ประชากร และสังคมที่จะบ่งชี้ถึงภาวะด้อยพัฒนาของประเทศต่างๆ ในเขตร้อนได้
- 1.1.3 วิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ในอดีตที่มีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศในเขตร้อนได้
- 1.1.4 อธิบายและให้เหตุผลเกี่ยวกับความจำเป็นนโยบายทางการเมืองในปัจจุบันของประเทศในเขตร้อนได้

1.2 อาณาเขตและที่ตั้ง

อาณาบริเวณของเขตร้อนค่อนข้างยากที่จะกำหนดให้แน่ชัดลงไป โดยทั่วไปเขตร้อนหมายถึง ทินแดนที่พบอยู่ระหว่างเส้นทรอปิกออฟแคนเซอร์ (ละติจูด $23\frac{1}{2}^{\circ}$ เหนือ) และทรอปิกออฟแคปรีคอร์น (ละติจูด $23\frac{1}{2}^{\circ}$ ใต้) ซึ่งจักเป็นเขตละติจูดค่า แต่การที่จะยึดถือเส้นทรอปิกออฟแคนเซอร์และทรอปิกออฟแคปรีคอร์นเป็นแนวกำหนดของเขตร้อน ก็จะเป็นการจำกัดมากเกินไป เพราะเราอาจจะพบบางบริเวณซึ่งมีลักษณะของเขตร้อนจริง ๆ แต่ตั้งอยู่เลยละติจูด $23\frac{1}{2}^{\circ}$ ออกไป และในทางตรงกันข้ามบางบริเวณซึ่งไม่มีลักษณะของเขตร้อน แต่จะตั้งอยู่ในช่วงละติจูด $23\frac{1}{2}^{\circ}$ กังนั้นบางครั้งจึงได้กำหนดขอบเขตของเขตร้อนไว้สูงถึงละติจูด 30° เหนือและใต้ และในที่นี้จะยึดถือขอบเขตนี้ด้วย

เขตร้อนมีพื้นที่ประมาณ 41.4 ล้านตารางกิโลเมตร พื้นที่ 7.8 ล้านตารางกิโลเมตรอยู่ในเอเชีย 2.6 ล้านตารางกิโลเมตรอยู่ในออสเตรเลีย โอเชียเนีย และหมู่เกาะเมลาเนเชีย 16.8 ล้านตารางกิโลเมตรในแอฟริกา 14.2 ล้านตารางกิโลเมตรในอเมริกา (Gourou 1966, P.2) ประเทศต่าง ๆ ในเขตร้อนจะมีพื้นที่ประเทศที่แตกต่างกันมาก เช่น ไลบีเรียมีพื้นที่เพียง 27,750 ตารางกิโลเมตร ส่วนบราซิลมีพื้นที่อันกว้างใหญ่ประมาณ 8,511,965 ตารางกิโลเมตร หรือซาอุดีมีพื้นที่ 2,345,409 ตารางกิโลเมตร นอกจากนั้นยังประกอบด้วยกลุ่มของประเทศที่มีประชากรมากของโลก คือ อินเดีย มี 750,900,000 คน อินโดนีเซีย มี 163,393,000 คน บราซิล มี 135,564,000 คน และไนจีเรีย มี 95,198,000 คน (1985)

ความที่ทั้งทางภูมิศาสตร์ของบรรดาประเทศต่าง ๆ ในเขตร้อนทั้งที่ใดกล่าวมาแล้ว จะพบว่าภูมิอากาศของเขตร้อนจะมีอุณหภูมิและความชื้นสูง ซึ่งเป็นอุปสรรคประการหนึ่งในการพัฒนาบ้านต่าง ๆ ของเขตนี ภูมิอากาศมีส่วนทำให้คนหมดความกระตือรือร้นที่จะทำงานหรือพยายามแก้ปัญหาใด ๆ Benjamin Higgins (1959, P.266) ได้กล่าวถึงเขตร้อนในหนังสือ "Economic Development, Principles, Problems and Policies." ว่า สภาพดินฟ้าอากาศของเขตร้อนเป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลผลิตในกิจการเกษตร ที่ผล

รูป 1.1 ขอบเขตของเขตร้อน

รูป 1.1 ขอบเขตของเขตร้อน

เกษตรในบริเวณนี้เป็นโรคได้ง่าย การใช้ปุ๋ยเป็นไปได้อย่าง แม้อันหลังจะมีการนำปุ๋ย
สังเคราะห์มาใช้ แต่ก็ต้องประสบกับความยุ่งยากในค่านปรับให้เข้ากับสภาพของท้องถิ่น และ
วิชาชีพในแถบนี้ก็มีมากมาย นอกจากภูมิอากาศแล้วปัจจัยประกอบอื่น ๆ ก็ได้เอื้ออำนวยใน
การพัฒนา เศรษฐกิจของเขตนี้อาจทำให้ประเทศในเขตนี้อาจมีความล่าช้าทางด้าน
เศรษฐกิจมาก

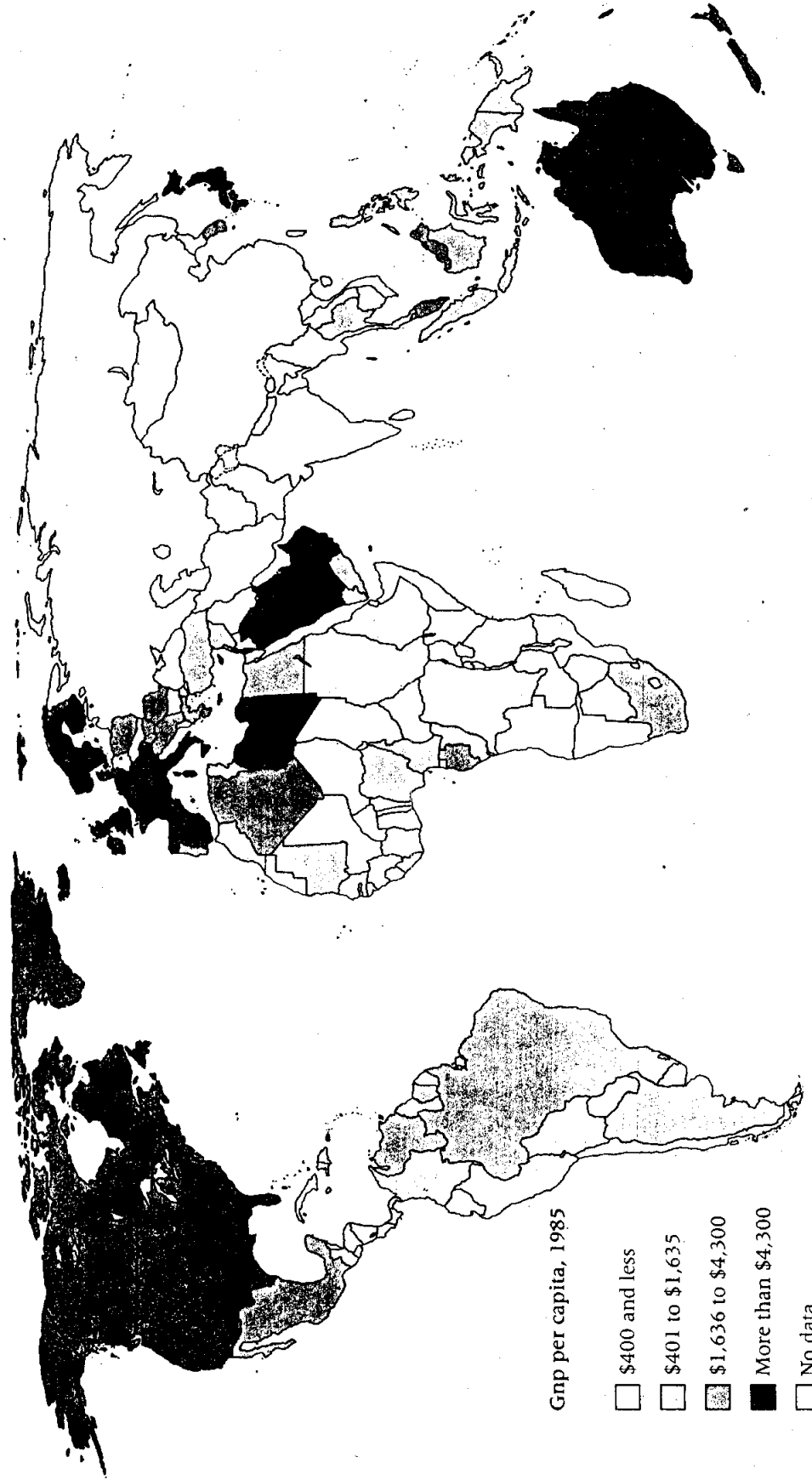
1.3 สภาพทางเศรษฐกิจ

เมื่อมองภาพรวมของประเทศต่าง ๆ ในเขตร้อนแล้ว จะพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจ
ของประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่จะยากจนหรือค่อนข้างยากจน จึงได้รับการจัดเข้าอยู่ในกลุ่มของ
ประเทศกึ่งพัฒนา (Underdeveloped Countries) หรือประเทศกำลังพัฒนา (Deve-
loping Countries) หรือบางครั้งอาจเรียกว่า ประเทศที่มีรายได้น้อย (Low Income
Countries) ทั้งนี้เพราะประกอบด้วยลักษณะที่แสดงถึงการกึ่งพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ
และสังคมหลายประการดังนี้

1.3.1 ด้านเศรษฐกิจ

1. มีค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติต่อบุคคล (Gross National Product
per capita) ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศในเขตร้อนส่วนมาก
จะมีค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติต่อบุคคลต่อปีต่ำกว่า 250 เหรียญสหรัฐ ในขณะที่ประเทศพัฒนา
แล้วจะสูงประมาณ 2,500 เหรียญสหรัฐ หรือมากกว่านั้น

2. ประชากรของประเทศในกลุ่มนี้กว่าร้อยละ 60 ขึ้นไป ประกอบอาชีพ
เกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจขั้นปฐมภูมิ อันได้แก่ การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ประมง ป่าไม้
เป็นต้น ส่วนกิจกรรมขั้นทุติยภูมิและตติยภูมินั้นยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น ผู้ประกอบกิจกรรมการ
เกษตรเหล่านี้จะมีพื้นที่ทำการเกษตรเพียงผืนเล็ก ๆ เท่านั้น และมักจะเป็นผู้เช่าที่ดินมากกว่า
เป็นเจ้าของที่ดิน การผลิตยังใช้วิธีการแบบดั้งเดิม การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือความรู้ทาง
วิทยาศาสตร์มาช่วยยั้งน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย ผลผลิตที่โคส่วนใหญ่จึงมีเพียงเพื่อยังชีพ
ไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น

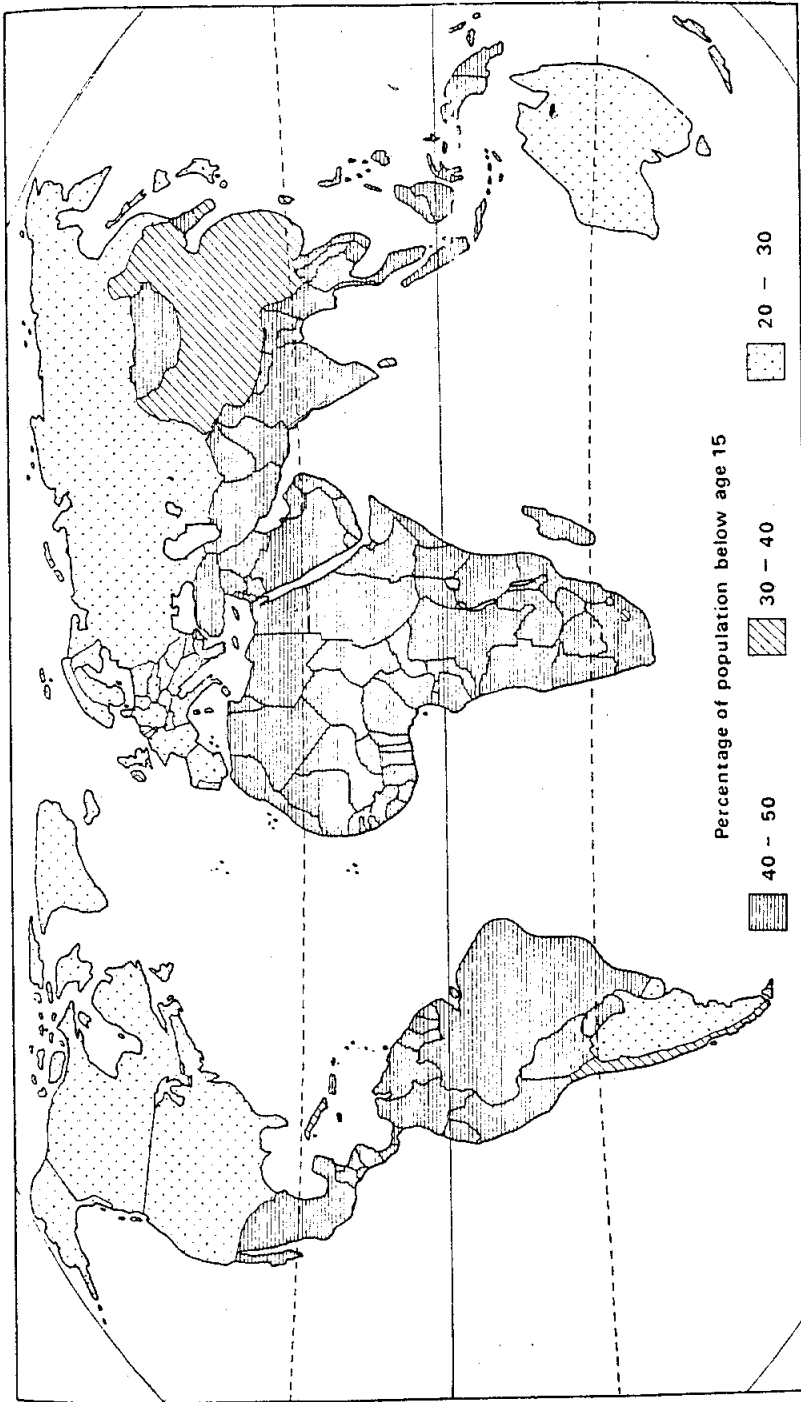

Gnp per capita, 1985

- \$400 and less
- \$401 to \$1,635
- \$1,636 to \$4,300
- More than \$4,300
- No data

รูป 1.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อคน

ที่มา : World Bank, The World Bank Atlas 1987, p.17.

รูป 1.3 จำนวนประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี

ที่มา : Dickenson, et al., A Geography of the Third World, 1983, p.48.

3. ความหลากหลายในกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีน้อยมาก ทำให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรประเภทอาหารหรือวัตถุดิบเพียงหนึ่งหรือสองชนิดเท่านั้นที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ในแอฟริกา แคมเบียส่งถั่วลิสงและผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสงออกเป็นมูลค่าร้อยละ 80 ชาติส่งผ้าออกร้อยละ 83 และกานาส่งโกโก้ร้อยละ 69 ของมูลค่าสินค้าออกทั้งหมด และราคาคาณิกผลที่ส่งออกมักมีราคาไม่แน่นอนตลอดเวลา จึงมีผลทำให้สภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในฐานะไม่มั่นคง

4. มีการว่างงานแบบแฝงในภาคเกษตรในอัตราสูง และไม่มีโอกาสที่จะทำงานอื่นนอกจากเกษตรกรรม

5. เมื่อพิจารณาประชากรทั้งหมดแล้ว เกือบจะไม่มี การออมเงินเลย จะมีการออมเกิดขึ้นบ้างก็แค่เฉพาะกลุ่มเจ้าของที่ดินที่มักจะไม่สนใจการลงทุนในทางอุตสาหกรรมหรือการค้า จึงทำให้โอกาสที่จะระดมเงินทุนภายในประเทศ เพื่อช่วยในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ เป็นไปได้ยาก

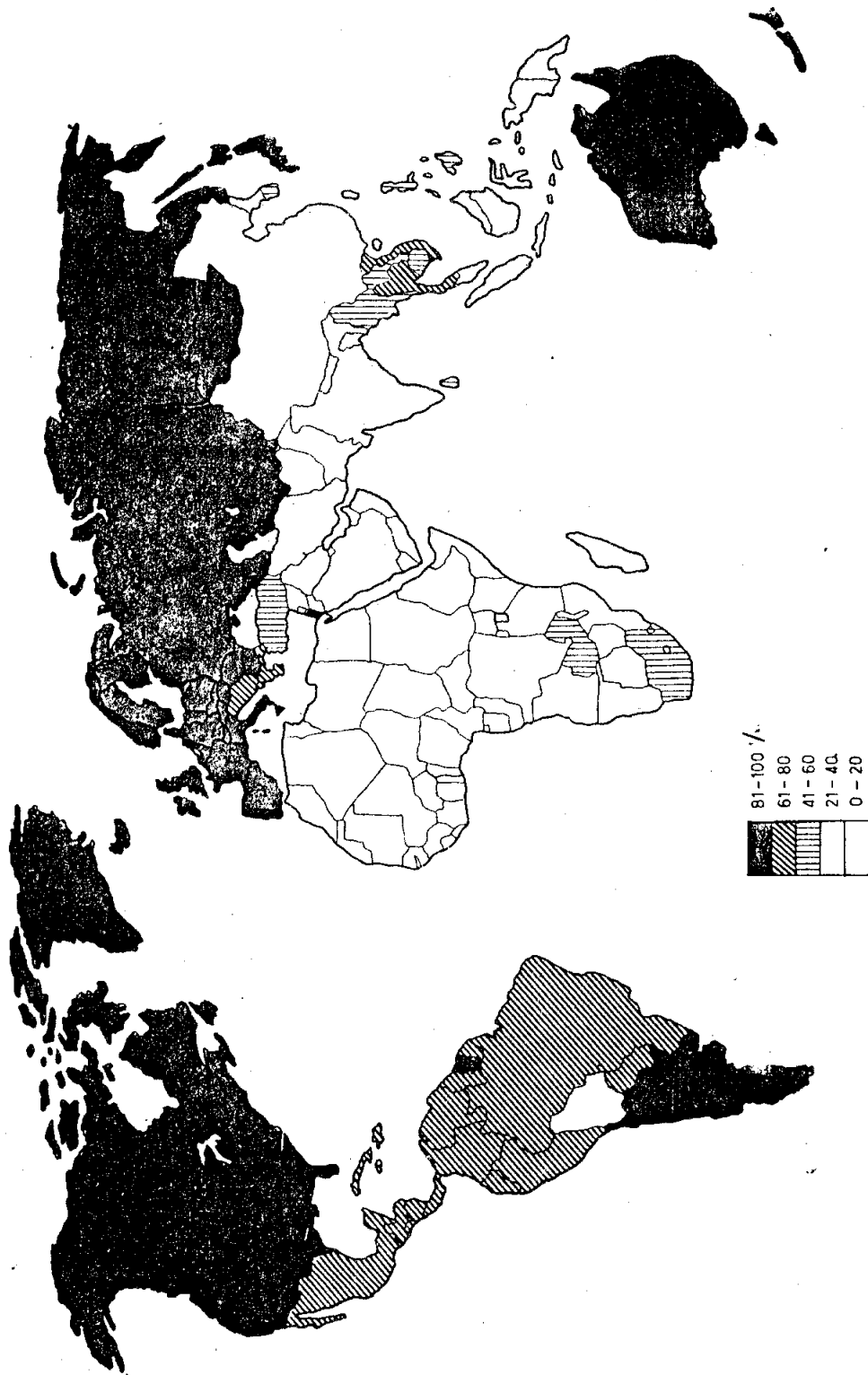
1.3.2 ด้านประชากรและสังคม

1. มีการเพิ่มของประชากรตามธรรมชาติในอัตราสูง ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญด้านการแพทย์มีผลทำให้อัตราการเกิดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่เกี่ยวกับอัตราการตายก็ลดลงอย่างมากด้วย แต่อัตราการตายเนื่องจากโรคระบาดยังคงมีเปอร์เซ็นต์สูงและอายุขัยเฉลี่ยของประชากรยังต่ำอยู่

2. อัตราการเกิดที่สูง มีผลทำให้ประชากรกว่าร้อยละ 40 มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จึงเป็นภาระทั้งของครอบครัวและรัฐที่จะต้องนำเงินทุนซึ่งควรจะใช้เพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ มาใช้ในการเลี้ยงดูเด็กเหล่านั้น

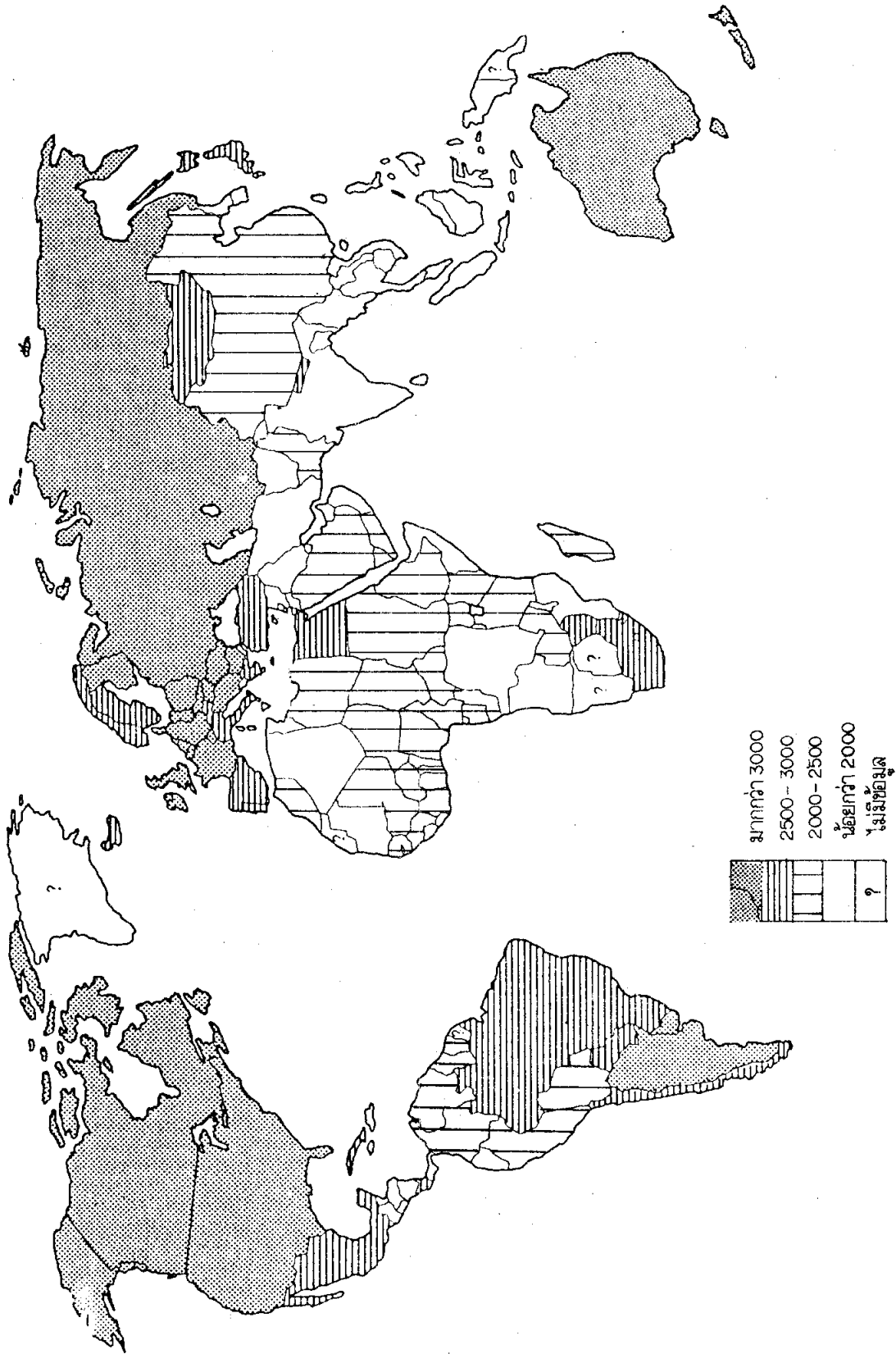
3. ปริมาณอาหารที่บริโภคมีไม่เพียงพอและยังมีคุณภาพต่ำอีกด้วย ประกอบกับบริการทางด้านสาธารณสุขและสุขภาพยังไม่เพียงพอ จึงทำให้ประชากรมีสุขภาพอนามัยไม่สมบูรณ์

4. อัตราการรู้หนังสือต่ำ ทำให้การสื่อความรู้ไปยังสังคมต่าง ๆ ไม่เพียงพอ จำนวนหนังสือพิมพ์ที่ออกจำหน่ายมีน้อย วิทยุหรือโทรทัศน์ก็ยังมีการใช้กันน้อย

รูป 1.4 อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก

ที่มา : Reed, The Developing World, 1982, p.11.

รูป 1.5 ปริมาณการบริโภคอาหารประจำวันต่อคนของประชากรโลก (แคลอรี)
 ที่มา : Ibid., p.50.

5. ชนชั้นกลางซึ่งเป็นผู้มีฐานะปานกลาง มีการศึกษา ยังประกอบอาชีพ
ในด้านการใช้สติปัญญาน้อยกว่าแรงงานทางกาย เช่นงานด้านอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรม

6. ระบบครอบครัวมักเป็นแบบครอบครัวขยาย (Extended family)
คือ ครอบครัวประกอบด้วยเครือญาติหลายชั้นอยู่รวมกัน รายได้และทรัพย์สินเป็นของกองกลาง
ฝึกกับประเทศพัฒนาแล้วที่ครอบครัวจะเป็นครอบครัวเดี่ยว

1.4 สภาพการเมืองจากอดีตถึงปัจจุบัน

ประเทศในเขตร้อนทั้งในทวีปอเมริกา แอฟริกา เอเชีย หมู่เกาะในมหาสมุทร
แปซิฟิก ส่วนใหญ่จะเคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตกในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1400
ถึง 1945 ยกเว้นบางประเทศ เช่น อิหร่าน ไลบีเรีย ไทย ที่ไม่ได้ตกเป็นอาณานิคมเพราะ
ประเทศทางตะวันตกต้องการให้คงไว้ในฐานะรัฐกันกระหนบ เช่น ในกรณีของไทยยังคงเป็น
อิสระในฐานะรัฐกันกระหนบระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศส ในช่วงระยะดังกล่าวนี้ประเทศต่าง ๆ
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยกเว้นไทย ล้วนตกเป็นเมืองขึ้นของเนเธอร์แลนด์ อังกฤษ
ฝรั่งเศสหรือสหรัฐอเมริกา

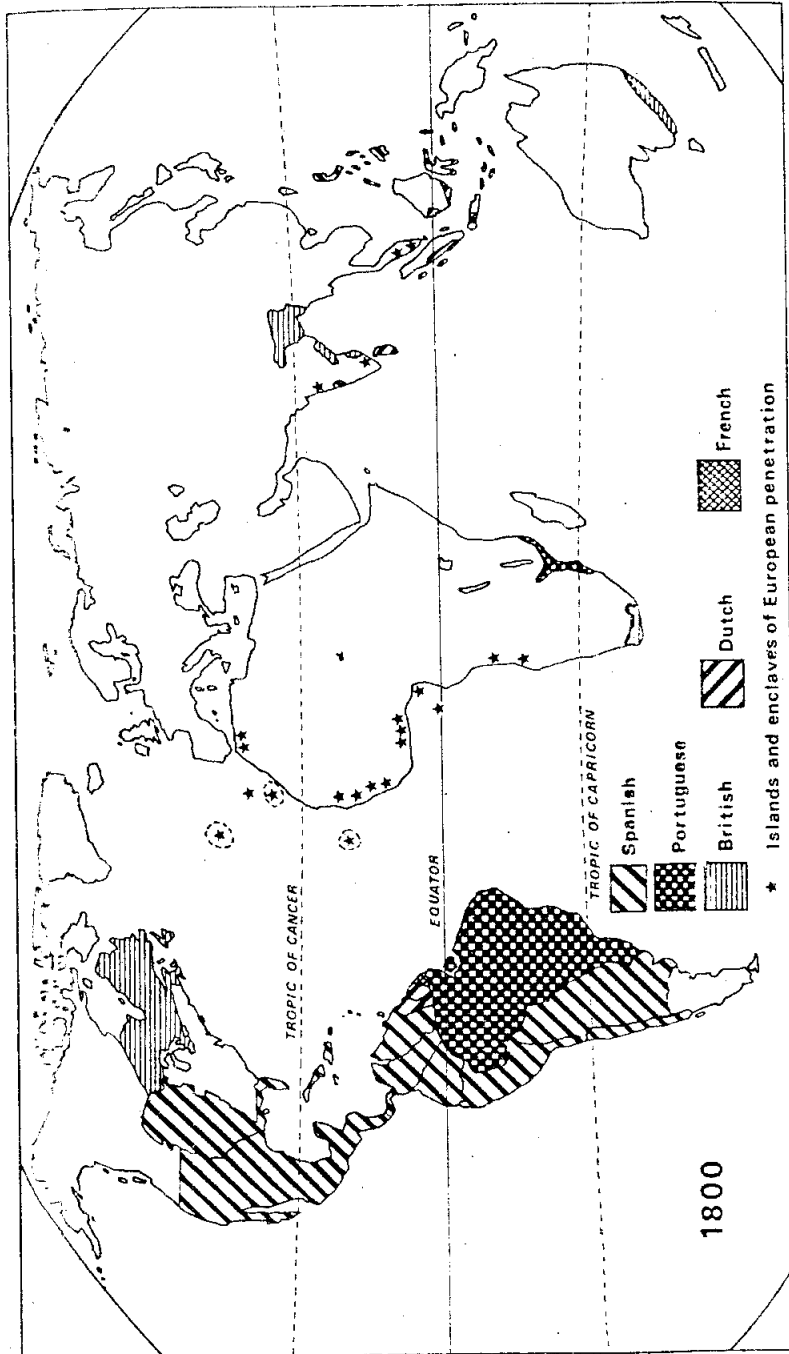
ในช่วงระยะที่ประเทศทางตะวันตกซึ่งเป็นประเทศอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เข้า
ครอบครองอาณานิคมในเขตร้อนนั้น ได้พยายามจะกอบโกยผลประโยชน์ให้มากที่สุด โดยใช้
อาณานิคมเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบ เป็นแหล่งลงทุนและในขณะเดียวกันก็เป็นตลาดระบายสินค้า
อุตสาหกรรมของคนค้าขาย ซึ่งนโยบายดังกล่าวทำให้มีผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจ
สังคมและการเมืองของประเทศอาณานิคม แม้ในปัจจุบันดินแดนส่วนใหญ่จะได้รับเอกราช
เกินกว่า 20 ปีแล้ว แต่อิทธิพลเหล่านี้ก็ยังปรากฏให้เห็นอยู่

การได้รับอิสรภาพของอาณานิคมก็เนื่องมาจากแรงกระตุ้นของปัจจัยทั้งภายใน
และภายนอกอาณานิคมหลายประการ เช่น ความรู้สึกรักชาติที่เกิดขึ้นภายในอาณานิคมเอง
ระบบการเพาะปลูกและการทำเหมืองแร่ขนาดใหญ่ทำให้เกิดชนชั้นค่าที่ไรที่ดินทั้งในเมืองและ
ชนบท จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดการขาดแคลนที่ดิน การปรับปรุงการคมนาคมทำให้
ชนบทไม่ถูกทอดทิ้งอย่างโดดเดี่ยว การศึกษาในถิ่นต่าง ๆ ทำให้เพิ่มความแตกต่างระหว่าง

ชาวยุโรปและประชากรอาณานิคม อิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น การปฏิวัติในรัสเซียทำให้
กระบวนการเคลื่อนไหวของมวลชนและการต่อสู้ของชนชั้นชน สงครามโลกครั้งที่ 2 มีผล
กระทบโดยตรงมากที่สุดต่อความสัมพันธ์ระหว่างอาณานิคมและเมืองแม่ในระหว่างสงคราม
ฝรั่งเศส เบลเยียมและเนเธอร์แลนด์ก็ถูกตัดขาดจากเมืองอาณานิคมของตนเอง และส่วนใหญ่
จะไม่สามารถกลับไปปกครองอย่างสมบูรณ์เหมือนเดิมได้ภายหลังสงคราม ในช่วงระยะ 25
ปีภายหลังปี ค.ศ. 1945 บรรดาประเทศอาณานิคมส่วนใหญ่ในเขตร้อนจะได้รับอิสรภาพ และ
ในปัจจุบันยังเหลือรัฐที่เล็กมากเพียงไม่กี่แห่งที่ยังอยู่ภายใต้การครอบครองของประเทศทาง
ตะวันตก

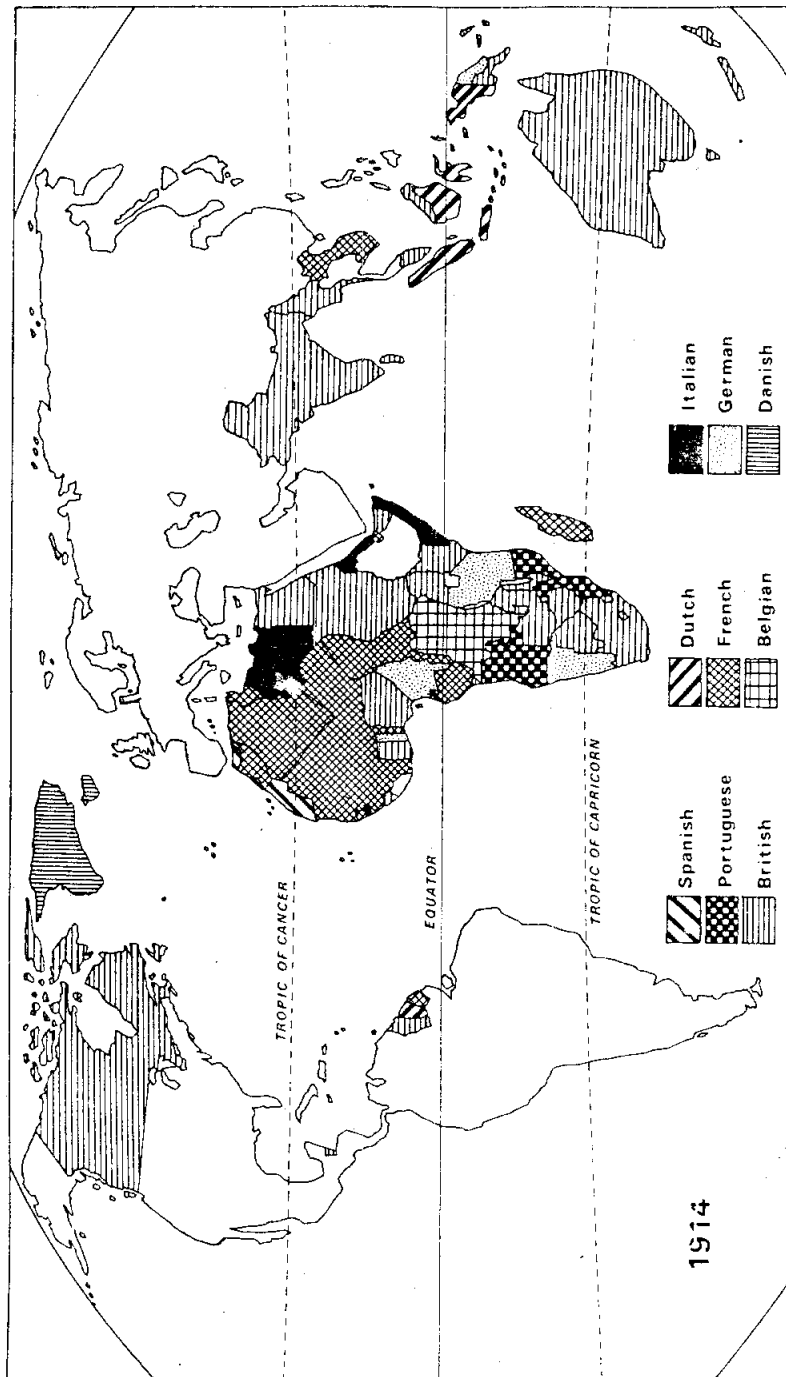
ระบบอาณานิคมได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศในเขตร้อนในหลายด้าน
ทางด้านการศึกษา การปกครอง พวกพื้นเมืองที่ไม่ใช่ชาวตะวันตกจะไม่เคยได้เข้าร่วมการปกครองใน
ระดับสูง ภายหลังการได้รับเอกราชรัฐบาลแห่งชาติซึ่งประกอบด้วยคนพื้นเมืองบางกลุ่มได้
เข้ายึดการปกครอง ซึ่งเป็นรัฐบาลที่ไม่รู้ถึงความต้องการของท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง ผู้รับช่วง
ต่อมาก็มีลักษณะ เช่นเดียวกัน จึงมักจะเป็นรัฐบาลที่ขาดการสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่
ทำให้การปกครองไม่ได้รับผลดี และบางประเทศเมื่อได้รับเอกราชแล้วยังเกิดสงคราม
ระหว่างเผ่า เนื่องจากการแข่งขันแตกแยกทางการเมืองอีกด้วย

รูปแบบของการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินได้รับผลกระทบอย่างมากจากระบบ
อาณานิคม ในระยะแรกการถือครองที่ดินในอเมริกากลาง อเมริกาใต้ เอเชีย แอฟริกา
ก็เพื่อผลิตอาหารสนองความต้องการภายในท้องถิ่นเอง ต่อมาในสมัยอาณานิคมมีการทำสวน
ขนาดใหญ่ เพื่อปลูกอ้อย กาแฟ ในบราซิลหรือคานหมู่เกาะในทะเลแคริบเบียน การทำสวน
ชา ข้าวและยางพาราในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การปลูกฝ้าย โกโก้และ
กาแฟในแอฟริกา หรือการปลูกมะพร้าวในหมู่เกาะแถบมหาสมุทรแปซิฟิกได้กลายเป็นพืช
ส่งออก การที่มีสินค้าส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมจึงทำให้ประเทศผู้ผลิตมีฐานะทาง
เศรษฐกิจไม่มั่นคง ความร่ำรวยส่วนใหญ่จะส่งกลับไปยังเมืองแม่ในยุโรปและอเมริกาเหนือ
เกือบไม่ไ้มีการนำเงินมาลงทุนในประเทศผู้ผลิตเลย

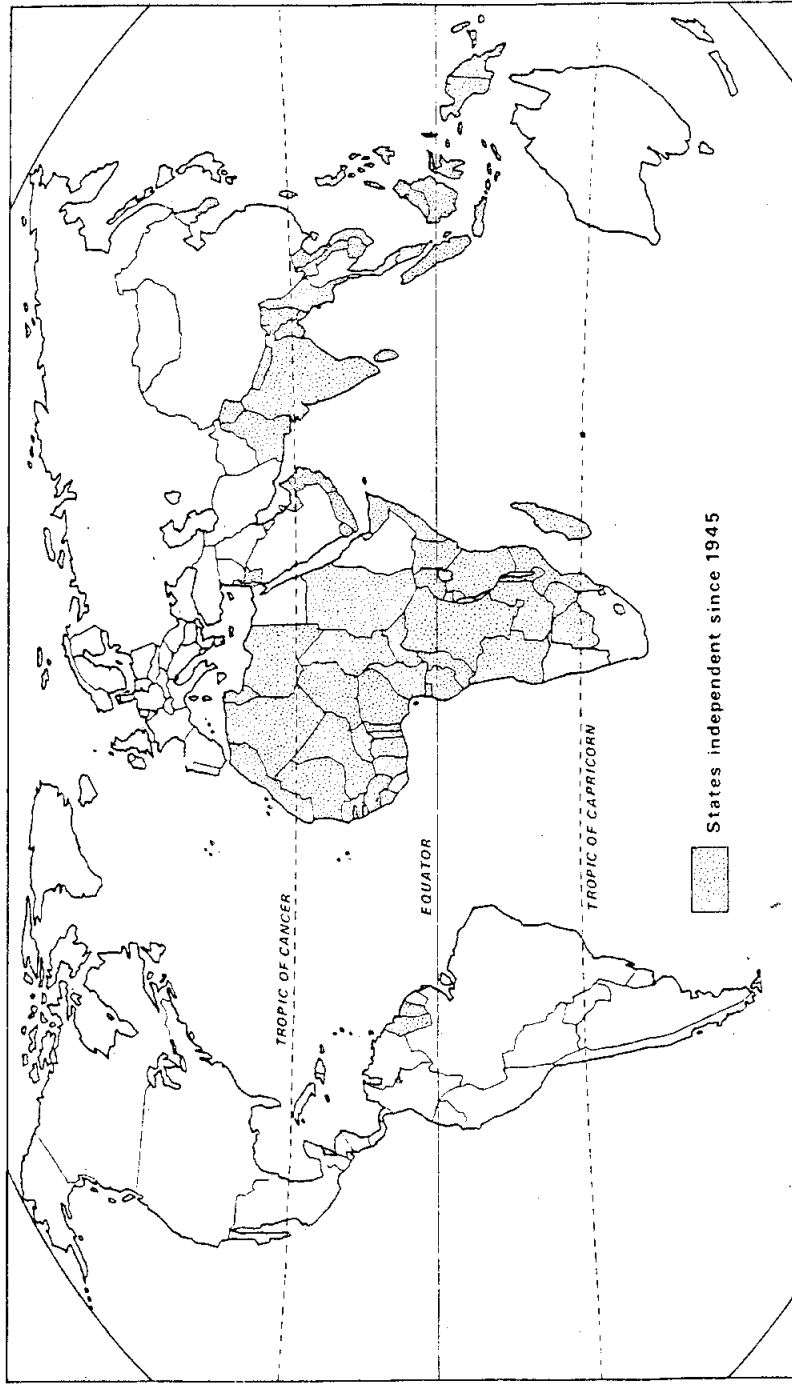
รูป 1.6 อาณานิคมของยุโรปในปี 1800

ที่มา : Dickenson, et al., Op. Cit., p.29.

รูป 1.7 อาณานิคมของยุโรปในปี 1914

พจนานุกรม : Ibid., p.38.

รูป 1.8 ประเทศต่าง ๆ ที่ได้รับเอกราชนับตั้งแต่ปี 1945

ที่มา : Ibid., p.40.

ผลกระทบทางค่านประชากรและสังคม ในบางกรณีการทำสวนขนาดใหญ่ใน
อเมริกากลาง อเมริกาใต้และในหมู่เกาะแคริบเบียน ทำให้มีการไหลเข้าของแรงงานจำนวนมาก พวกมิโกรจากแอฟริกาจำนวนมากถูกนำเข้าไปในฐานะทาสเพื่อใช้แรงงานในไร่
ภายหลังเมื่อมีการเลิกทาส ชาวอินเดียนได้เข้ามาทำสัญญาเพื่อเป็นแรงงานเพาะปลูกในบริเวณ
นี้ พวกทวีปอินเดียนได้เป็นทาสเพิ่มแรงงานที่ซาคแคตลันในไวโวกาแพและซาในศรีลังกา
เช่นเดียวกับพวกอินเดียนและจีนที่หลังไหลเข้าไปทำงานตามสวนขนาดใหญ่ และเหมืองแร่ใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเขตรื่น ๆ จากสภาพดังกล่าวทำให้บางประเทศ เช่น ศรีลังกา
มาเลเซีย และหมู่เกาะบางเกาะในแถบทะเลแคริบเบียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับเชื้อชาติและกลุ่ม
เผ่าพันธุ์ที่พัฒนาขึ้น และบางกรณีมีความสำคัญทางการเมืองและสังคมจนกระทั่งเกิดการวุ่นวาย
หรือจลาจลขึ้นได้

การเริ่มการบริการทางการแพทย์สมัยใหม่ในประเทศอาณานิคม ช่วยให้ประชากร
ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บหลายชนิด ประกอบกับความเชื่อมั่นที่จะยังคงมีครอบครัวขนาดใหญ่
มีผลให้การเพิ่มของจำนวนประชากรเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในหลายบริเวณการผลิตอาหารเพิ่ม
ขึ้นช้ากว่าจำนวนประชากร ทำให้ความอดอยากเป็นที่พบเห็นโดยทั่วไป

สำหรับความสำคัญทางการเมืองในปัจจุบันของประเทศในเขตรื่น คุณเหมือนจะมี
มากกว่าทางค่านเศรษฐกิจ นโยบายของกลุ่มประเทศในเขตรื่น คือการยื่นหยัดเป็นอิสระจาก
ประเทศมหาอำนาจ ทำที่ดังกล่าวเนื่องมาจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ครั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว
คือการตกเป็นอาณานิคมของประเทศทางตะวันตกและประเทศเหล่านี้ได้แสวงหาผลประโยชน์
แต่ด้วยเหตุนี้ เมื่อกลุ่มประเทศอาณานิคมเหล่านี้ได้รับอิสรภาพ จึงมีแนวโน้มที่จะต่อต้านระบบ
อาณานิคมทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ ที่ต่อต้านเกี่ยวกับเรื่องผิวและเชื้อชาติ เป็นต้น นโยบายที่ยึดถือ
กันมานี้ทำให้ประเทศในกลุ่มนี้มีบทบาทสำคัญในการเมืองระหว่างประเทศมากขึ้น

1.5 สรุป

เขตรื่นซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 41.4 ล้านตารางกิโลเมตร ในขอบเขตซึ่งจะยึดถือ

กันในพื้นที่ระหว่างละติจูด 30° เหนือถึงละติจูด 30° ใต้ นั้น จะพบกระจายอยู่ในทวีปต่าง ๆ ทั้งในเอเชีย ออสเตรเลีย แอฟริกาและอเมริกานั้นประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ที่มีพื้นที่และจำนวนประชากรที่แตกต่างกัน ตามที่ทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งกล่าวแล้วจะพบว่าภูมิอากาศเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในกันต่าง ๆ ของเขานี้อย่างมากด้วย

ส่วนใหญ่ของประเทศในเขตร้อนจะได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มของประเทศกึ่งพัฒนา อันเนื่องมาจากประเทศในกลุ่มนี้มีลักษณะทางเศรษฐกิจ ประชากรและสังคมที่ซับซ้อน การกึ่งพัฒนา ทั้งนี้ความสำคัญของประเทศเหล่านี้ทางด้านการเศรษฐกิจในระดับนานาชาติจึงมีน้อย แต่กลับมีความสำคัญทางด้านการเมืองซึ่งเป็นผลมาจากความกดดันของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งประเทศต่าง ๆ ทางตะวันตกได้เข้ามาครอบครองและพยายามกอบโกยผลประโยชน์ต่าง ๆ แต่ภายหลังจากกลุ่มประเทศในเขตร้อน ตราบจนเมื่อประเทศเหล่านี้ได้รับอิสรภาพจึงได้รวมตัวกันเพื่อต่อต้านระบบอาณานิคม เรื่องนี้ เป็นต้น นโยบายต่าง ๆ ที่ยึดถือกันดังกล่าวนี้มีผลทำให้ประเทศเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเมืองระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก

คำถามท้ายบท

อัตนัย

- 1) จงอธิบายลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นคตินี้ให้เห็นว่าประเทศในเขตร้อนส่วนใหญ่ยังอยู่ในภาวะค้อยพัฒนา
- 2) จงอธิบายถึง เหตุการณ์ในอดีตว่ามีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดต่อการดำเนินนโยบายทางการ เมืองในปัจจุบันของประเทศในเขตร้อน

ปรนัย

- 1) พื้นที่ของเขตร้อนพอมมากที่สุดคือในทวีปใด
 - 1) เอเชีย
 - 2) อเมริกา
 - 3) แอฟริกา
 - 4) ออสเตรเลีย
- 2) ประเทศกำลังพัฒนาในเขตร้อนจะประกอบด้วยลักษณะของประชากรในข้อใด
 - 1) ร้อยละ 40 ประกอบด้วยวัยเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี
 - 2) ร้อยละ 40 ประกอบด้วยวัยชราที่มีอายุเกิน 60 ปี
 - 3) ร้อยละ 60 ประกอบด้วยวัยแรงงานที่มีอายุระหว่าง 16 - 60 ปี
 - 4) ร้อยละ 60 ประกอบด้วยวัยเจริญพันธ์ที่มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี
- 3) กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศในเขตร้อนจัดอยู่ในระดับใด
 - 1) ปฐมภูมิ
 - 2) ทติภูมิ
 - 3) ทติภูมิ
 - 4) จตุภูมิ
- 4) ผลจากการแพร่กระจายการทำสวนขนาดใหญ่ในหลายประเทศของเขตร้อนทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญที่ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันในข้อใด
 - 1) ทำลายระบบการเพาะปลูกแบบยังชีพโดยสิ้นเชิง
 - 2) ทำให้มุ่งเน้นการปลูกพืชเพียงชนิดเดียว
 - 3) แรงงานไร้ฝีมือว่างงานเพิ่มขึ้น
 - 4) เกิดการขัดแย้งของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ขึ้น

- 5) ประเทศในเขตร้อนส่วนใหญ่ก็จะดำเนินนโยบายทางการ เมืองปัจจุบันในข้อใด
- 1) มีแนวโน้มที่จะดำเนินนโยบายตามแบบสังคมนิยม
 - 2) ยังยึดมั่นกับนโยบายที่พวกผิวขาวได้วางไว้ในยุคล่าอาณานิคม
 - 3) คัดค้านการแบ่งแยกผิว เชื้อชาติ และระบบอาณานิคมทางเศรษฐกิจ
 - 4) จำกัดการศึกษาต่อกับประเทศมหาอำนาจ เพราะเกรงประวัติศาสตร์จะซ้ำรอย